

Program kształcenia na studiach wyższych

Ogólna charakterystyka prowadzonych studiów:

1. Nazwa Wydziału: **Wydział Gospodarki Przestrzennej i Infrastruktury**
2. Nazwa kierunku studiów: **gospodarka przestrzenna**
3. Krótki opis kierunku studiów:

Gospodarka Przestrzenna jako kierunek interdyscyplinarny łączy kilka obszarów wiedzy pochodzących z nauk technicznych, społecznych oraz przyrodniczych. Wielokierunkowy charakter studiów widoczny jest przede wszystkim w różnorodności metod i narzędzi badawczych, które obliczone są na poszukiwanie rozwiązań z zakresu zagospodarowania przestrzennego, planowania przestrzennego, projektowania urbanistycznego przy jednoczesnym zachowaniu ładu przestrzennego, racjonalnego gospodarowanie zasobami naturalnymi oraz ekonomii podjętych działań inżynierskich. Interdyscyplinarność kierunku narzuca zatem konieczność posiadania przez absolwenta rozległej wiedzy zakresu dziedzin nauk i dyscyplin naukowych odpowiednich dla gospodarki przestrzennej oraz umiejętności swobodnego odnajdywania powiązań z innymi dyscyplinami naukowymi, dlatego też student gospodarki przestrzennej podczas swojego procesu kształcenia zapozna się z podstawową problematyką typowych przedmiotów technicznych jak urbanistyka i architektura, kartografia i geodezja, budownictwo i infrastruktura techniczna. Zakres jego wiedzy i umiejętności dotyka także innych dyscyplin naukowych jak: ekonomia, geografia, socjologia, zarządzanie przestrzenią, zarządzanie ochroną środowiska, pośrednictwo i zarządzanie nieruchomościami

4. Poziom kształcenia: **studia pierwszego stopnia**
5. Profil kształcenia: **profil praktyczny**
6. Forma studiów: **studia stacjonarne i studia niestacjonarne**
7. Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta: **inżynier**
8. Związek kierunku studiów ze strategią rozwoju, w tym misją uczelni: **prowadzenie kierunku studiów *gospodarka przestrzenna* wynika bezpośrednio z misji uczelni, u podstaw której jest: *kształcenie oraz profilowanie karier zawodowych studentów poprzez realizację programów studiów uwzględniających potrzeby rozwoju gospodarczego, społecznego oraz kulturowego, którą to myśl realizuje poprzez tworzone i prowadzone programy kształcenia odpowiadające nowoczesnej koncepcji kształcenia, zakładającej lepsze dostosowanie oferty edukacyjnej do oczekiwań interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych uczelni.***
W ramach tak sformułowanej misji, po uprzednim przeprowadzeniu analizy SWOT, określono cele strategiczne dla uczelni:
  - cel strategiczny nr 1 - organizacja zajęć dydaktycznych na wysokim poziomie,
  - cel strategiczny nr 2 - orientacja na potrzeby otoczenia i oczekiwania interesariuszy,
  - cel strategiczny nr 3 - profesjonalne i sprawne zarządzanie uczelnią,
  - cel strategiczny nr 4 - elastyczność i szybkie reagowanie na zmiany na rynku szkolnictwa wyższego.Funkcjonowanie Wydziału Gospodarki Przestrzennej i Infrastruktury skierowane jest na działania mające na celu dążenie do sformułowanych w Uczelni celów strategicznych we wszystkich wspomnianych obszarach, dzięki czemu możliwa będzie realizacja misji Wydziału w pełni wpisująca się w misję całej Uczelni.
9. Przyporządkowanie kierunku studiów do obszaru lub obszarów kształcenia:

Gospodarka przestrzenna jako dziedzina zajmująca się wieloma problemami związanymi z planowaniem i zagospodarowaniem przestrzennym wymaga obecnie szerokiej, a przy tym szczególnie sprofilowanej wiedzy inżynierskiej. Dlatego też studia inżynierskie na tym kierunku mają profil praktyczny a absolwenci posiadają kompetencje inżynierskie odpowiednie dla wykonywanego zawodu.

W opisie efektów kształcenia uwzględniono więc efektów kształcenia z obszaru nauk technicznych (54%), z obszaru nauk społecznych (36%) i z obszaru nauk przyrodniczych (10%). Określono również efekty prowadzące do uzyskania kompetencji inżynierskich, które uwzględniono w opisie kierunkowych efektów kształcenia.

10. Dziedziny nauki i dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla kierunku studiów:

- dziedzina nauk technicznych, dyscypliny naukowe: geodezja i kartografia, architektura i urbanistyka, budownictwo
- dziedzina nauk ekonomicznych, dyscyplina naukowa: *ekonomia*,
- dziedzina nauk o ziemi, dyscyplina naukowa: *geografia*

11. Ogólne cele kształcenia:

Głównym celem prowadzonych studiów na kierunku gospodarka przestrzenna jest wykształcenie wysoko wykwalifikowanego specjalisty, który dzięki technicznej, społeczno – ekonomicznej i przyrodniczej wiedzy będzie w stanie zarządzać i dbać o jakość przestrzeni w kontekście rozwoju społeczno-gospodarczego oraz będzie przygotowany do kształtowania tejże przestrzeni zgodnie z potrzebami ludzi, wymogami cywilizacyjnymi, zasadami ładu przestrzennego, rozwoju zrównoważonego oraz z możliwościami technicznymi. Absolwent będzie przygotowany do współtworzenia lokalnych i regionalnych strategii rozwoju oraz podejmowania działalności zawodowej w zespołach planowania przestrzennego i projektowania urbanistycznego, w administracji samorządowej, jak i również w sektorze prywatnym, którego działalność dotyczy rynku nieruchomości w bardzo szerokiej perspektywie.

Program kształcenia kładzie nacisk na uzyskanie przez absolwenta wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych w zakresie planowania przestrzennego i projektowania urbanistycznego. Posiadanie niniejszych kwalifikacji pozwala absolwentowi uczestniczyć w procesie projektowania planów zagospodarowania przestrzennego w różnych skalach przestrzennych, a także innych opracowań planistycznych w oparciu o znajomość technik i narzędzi z zakresu planowania przestrzennego. Istotną częścią tego aspektu kształcenia jest zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami z zakresu gospodarki przestrzennej, a także z podstawami prawnymi planowania przestrzennego w Polsce, a w tym z systematyką opracowań planistycznych. Dostarczona wiedza o procedurach sporządzania opracowań planistycznych i ich wpływie na kształtowaną przestrzeń pozwala na wykształcenie umiejętności pozwalających na swobodne poruszanie się w najnowszych trendach planistycznych przy jednoczesnym rozumieniu zjawisk ekonomicznych, wzajemnych powiązań między nimi i zależności. Zapoznanie studenta z wieloma zależnościami funkcjonującymi w obszarze gospodarki przestrzennej pozwala mu dokonać poprawnej oceny ekonomicznych skutków decyzji z zakresu gospodarki przestrzennej, w tym działań inżynierskich, a zwłaszcza ich wpływu na rynek nieruchomości

Podczas procesu kształcenia na kierunku gospodarka przestrzenna zwraca się uwagę na pozatechniczne aspekty działań inżynierskich w taki sposób, by absolwent mógł wykorzystać podstawową wiedzę teoretyczną do szczegółowego opisu i praktycznego analizowania jednostkowych procesów przestrzennych (społecznych, kulturowych, prawnych, gospodarczych) dla realizacji zadań gospodarki przestrzennej. Celem procesu kształcenia jest również wykształcenie w absolwencie umiejętności prognozowania konkretnych skutków procesów i zjawisk przestrzennych z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi w zakresie zarządzania lub

gospodarowania przestrzeni. Program kształcenia pozwala również na zapoznanie studentów z podstawowym oprogramowaniem komputerowym dla tworzenia dokumentów tekstowych i graficznych, posługiwania się narzędziami GIS w analizach przestrzennych, oraz komputerowym wspomaganie projektowania (AutoCad) w tworzeniu koncepcji zagospodarowania przestrzennego w taki sposób, by był zdolny do interpretacji uzyskanych wyników i do sformułowania właściwych wniosków.

Interdyscyplinarne założenia programowe umożliwiają ponadto studentowi nabycie już w trakcie studiów umiejętności przygotowania dobrze udokumentowanych opracowań zawierających omówienie problemów oraz sposobu funkcjonowania istniejących rozwiązań technicznych z zakresu planowanie przestrzennego, infrastruktury technicznej, architektury krajobrazu, urbanistyki.

Dzięki podejmowanej problematyce z zakresu różnych dyscyplin naukowych student potrafi dokonać identyfikacji i sformułować specyfikację prostych zadań inżynierskich o charakterze praktycznym, charakterystycznych dla planowania i zarządzania przestrzenią. Co więcej wykładane treści kształcenia z zakresu: ekonomii, przyrodniczych uwarunkowań gospodarki przestrzennej, zarządzanie ochrona środowiska pozwalają mu na formułowanie ocen wpływu środowiska przyrodniczego na kierunki zagospodarowania przestrzennego przy jednoczesnym uwzględnieniu aspektów ekonomicznych.

Celem studiów jest także nabycie przez studenta umiejętności posługiwania się językiem obcym zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, w tym językiem obcym potrzebnym do wykonywania zawodu.

Absolwent potrafi rozwiązywać problemy zawodowe, posiada umiejętność komunikowania się z otoczeniem w miejscu pracy, sprawnego posługiwania się dostępnymi środkami informacji aktywnego uczestniczenia w pracy grupowej oraz organizowania i kierowania niewielkimi zespołami. Potrafi samodzielnie podjąć i prowadzić działalność gospodarczą, wykazując się znajomością prawa i umiejętnością jego stosowania w praktyce. W zakresie kontynuacji studiów absolwent jest przygotowany do podjęcia studiów II stopnia oraz do samodzielnego doskonalenia i uzupełniania nabytej wiedzy i umiejętności.

12. Możliwości zatrudnienia (typowe miejsca pracy):

Program kształcenia daje absolwentowi wielokierunkową wiedzę na temat różnych ścieżek rozwoju oraz możliwości uczestnictwa w aktywności naukowej i zawodowej, w tym możliwości prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie planowania przestrzennego, gospodarki nieruchomości, pośrednictwa i zarządzania nieruchomościami. Elementy poszczególnych etapów kształcenia pozwalają na wykształcenie umiejętności i kompetencji inżynierskich.

Nastawienie na rozwój i zaznajomienie z najnowszymi trendami gospodarowania przestrzenią, wraz z silną podstawą i umiejętnościami poruszania się w strukturach administracyjnych, a dalej na rynku nieruchomości pozwoli absolwentowi odnaleźć się w konkretnym zawodzie: planisty, zarządcy i administratora nieruchomości, doradcy na rynku nieruchomości, specjalisty ds. technicznych. Absolwent może podjąć pracę w następujących podmiotach:

- biurach projektowych;
- pracowniach planistycznych
- pracowniach urbanistycznych
- jednostkach administracji samorządowej między innymi w wydziałach: architektury, infrastruktury, planowania przestrzennego, ochrony środowiska
- delegaturach nieruchomości dla właściwych Urzędów
- firmach consultingowych
- przedsiębiorstwach gospodarki komunalnej
- firmach deweloperskich

13. Możliwość kontynuacji kształcenia przez absolwentów studiów: **możliwość do dalszego kształcenia na studiach II stopnia (studia magisterskie) lub studiach podyplomowych .**
14. Wymagania wstępne od kandydata: **posiadanie świadectwa dojrzałości**
15. Zasady rekrutacji: **rekrutacja na studia pierwszego stopnia na kierunku studiów gospodarka przestrzenna realizowana jest zgodnie z Uchwałą nr 2/2014 Senatu WSliZ w Warszawie z dnia 21 maja 2014 r. w sprawie warunków i trybu przyjęć na studia oraz form studiów na poszczególnych kierunkach na rok akademicki 2015/2016.**
16. Różnice w stosunku do innych programów o podobnie zdefiniowanych celach i efektach kształcenia prowadzonych na uczelni: **kierunek studiów gospodarka przestrzenna jest realizowany na Wydziale Gospodarki Przestrzennej i Infrastruktury, na którym to Wydziale nie jest prowadzony inny program studiów o podobnie zdefiniowanych celach i efektach kształcenia.**

Efekty kształcenia:

Podczas tworzenia programu kształcenia kierunku studiów gospodarka przestrzenna opierano się na przedstawianych przez koordynatorów przedmiotów [wykładowców prowadzących] efektach kształcenia w obszarze nauk technicznych społecznych i przyrodniczych na spotkaniach roboczych. Przedstawiciele nauk technicznych, nauk ekonomicznych oraz nauk przyrodniczych w Radzie Programowej dokonali modyfikacji przedstawionej listy efektów kształcenia pod kątem dopasowania jej do specyfiki kierunku gospodarka przestrzenna. Uwzględniono również postulaty przedstawicieli pracodawców oraz wzorce międzynarodowe.

17. Kierunkowe efekty kształcenia wraz z odniesieniem do obszarowych efektów kształcenia: **ze względu na interdyscyplinarny, a co ważne praktyczny charakter zdobywanej przez studentów wiedzy i umiejętności proponuje się realizowanie toku studiów (począwszy od roku akademickiego 2012/2013) zgodnie z profilem praktycznym. Przy określaniu kierunkowych efektów kształcenia uwzględniono wybrane efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk technicznych, nauk społecznych oraz nauk przyrodniczych zawarte w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego.**

**TABELA ODNIESIEN KIERUNKOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA (EKK) DO
OBSZAROWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA (EKO)
ZAŁĄCZNIK NR 1**

**TABELA ZGODNOŚCI OBSZAROWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA (EKO) Z
KIERUNKOWYMI EFEKTAMI KSZTAŁCENIA (EKK)
ZAŁĄCZNIK NR 2**

Program studiów:

18. Liczba semestrów: **studia trwają osiem semestrów. Do okresu studiów zalicza się studencką praktykę zawodową studenta.**
19. Plan studiów, odrębny dla studiów prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, z zaznaczeniem modułów podlegających wyborowi przez studenta:
ZAŁĄCZNIK NR 3
20. Sumaryczne wskaźniki charakteryzujące program studiów:

- 1) łączna liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji I stopnia: **240 punktów ECTS, liczba punktów ECTS przypadająca na semestr wynosi 30 punktów; 15 punktów ECTS przypada za odbycie studenckiej praktyki zawodowej.**
- 2) łączna liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich:
  - a) na studiach stacjonarnych – **131 ECTS**
  - b) na studiach niestacjonarnych – **88 ECTS**
- 3) łączna liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia:
  - a) na studiach stacjonarnych – **40 ECTS**
  - b) na studiach niestacjonarnych – **40 ECTS**
- 4) łączna liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym, tj. zajęcia laboratoryjne i projektowe:
  - a) na studiach stacjonarnych - **26 ECTS**
  - b) na studiach niestacjonarnych - **26 ECTS**
- 5) minimalna liczba punktów ECTS, którą student musi zdobyć, realizując moduły kształcenia oferowane w formie zajęć ogólnouczeniowych lub na innym kierunku studiów:
  - a) na studiach stacjonarnych - **21 ECTS**
  - b) na studiach niestacjonarnych - **21 ECTS**
- 6) minimalna liczba punktów ECTS, którą student musi zdobyć, realizując moduły kształcenia oferowane w formie zajęć uzupełniających /do wyboru
  - a) na studiach stacjonarnych - **73 ECTS**
  - b) na studiach niestacjonarnych - **73 ECTS**
- 7) minimalna liczba punktów ECTS, którą student musi zdobyć na zajęciach z WF:
  - a) na studiach stacjonarnych - **4 ECTS**
  - b) na studiach niestacjonarnych - **4 ECTS**

21. **Opis poszczególnych przedmiotów / modułów procesu kształcenia** (sylabusy):
ZAŁĄCZNIK NR 4

22. **Matryca efektów kształcenia:**

- 1) Matryca kierunkowych efektów kształcenia w odniesieniu do modułów procesu kształcenia (przedmiotów)
ZAŁĄCZNIK NR 5
- 2) Zorientowana obszarowo matryca efektów kształcenia w odniesieniu do modułów kształcenia (przedmiotów)
ZAŁĄCZNIK NR 6

23. **Opis sposobu sprawdzenia efektów kształcenia** (dla programu) **z odniesieniem do konkretnych modułów kształcenia** (przedmiotów), **form zajęć i sprawdzianów:**

Matryca kierunkowych efektów kształcenia w odniesieniu do form zajęć i sposobu zaliczenia, które pozwalają na ich uzyskanie

ZAŁĄCZNIK NR 7

24. **Wymiar, zasady i tryb odbywania praktyk: na kierunku studiów *gospodarka przestrzenna* realizowane przez studentów praktyki zawodowe pozwalają na uzyskanie**

określonych efektów kształcenia w wyniku bezpośredniego kontaktu ze środowiskiem społeczno-gospodarczym. Studenci kierunku *gospodarka przestrzenna* są zobowiązani do odbycia 12 tygodni studenckich praktyk zawodowych. Realizacja praktyk przez studenta może się rozpocząć po zakończeniu co najmniej pierwszego roku studiów. Praktyki są opisane w zakresie i przedmiocie przewidzianym szczegółowym programem praktyk, uwzględniającym zakres umiejętności, jakie powinien zdobyć absolwent kierunku *gospodarka przestrzenna*. Podstawowym celem praktyk jest przygotowanie absolwenta do pracy zawodowej. Miejscem odbywania praktyk mogą być organy samorządu terytorialnego, wydziały administracji samorządowej: infrastruktury, budownictwa, architektury, biura delegatury nieruchomości właściwe dla danego Urzędu, biura projektowe, biura planowania przestrzennego, agencje nieruchomości, spółdzielnie mieszkaniowe, a także inne instytucje, z którymi Uczelnia podpisała umowy. Ze strony Uczelni organizację i kontrolę nad przebiegiem praktyk sprawuje Dział Praktyk i Doradztwa Personalnego, a nad ostatecznym rozliczeniem praktyk dziekan wydziału. Student może być skierowany na praktyki przez Uczelnię (do krajowych lub zagranicznych jednostek), bądź samodzielnie znaleźć placówkę, która wyrazi zgodę na przyjęcie go na praktyki. Organizacja praktyki z własnego źródła wymaga weryfikacji placówki przyjmującej pod kątem prowadzonej działalności przez Dział Praktyk, które następnie przygotowuje odpowiednie dokumenty (imienna umowa, skierowanie na praktyki). W przypadkach wątpliwych, co do miejsca odbywania praktyk (np. placówki, z którymi Uczelnia dotąd nie współpracowała) decyzję podejmuje dziekan wydziału. Studenci kierowani na praktykę przez Uczelnię muszą zgłosić się do Działu Praktyk i Doradztwa Personalnego celem odbioru odpowiednich dokumentów (zaświadczenie o odbyciu studenckiej praktyki zawodowej, program praktyk). W trakcie praktyk sprawdzana jest nie tylko wiedza studenta, lecz przede wszystkim umiejętności i kompetencje społeczne, których poziom i jakość ocenia pracodawca na podstawie wydawanego zaświadczenia, które zawiera ocenę praktykanta. Ponadto jest w ciągłym kontakcie z Działem Praktyk i na bieżąco przekazuje swoje opinie i oceny. W ramach oceny pracodawca przedstawia nie tylko zakres obowiązków praktykanta, lecz także określa wyjątkowe osiągnięcia i/lub zadania realizowane w ramach praktyk. Po zwrocie dokumentacji potwierdzającej odbyte praktyki, wstępnej weryfikacji dokumentów dokonuje pracownik Działu Praktyk i Doradztwa Personalnego. Ostateczną weryfikację przeprowadza dziekan wydziału przez złożenie stosownych podpisów. Dziekan wydziału może również zaliczyć studentowi praktyki na podstawie wykonywanej przez niego pracy zawodowej/prowadzonej działalności gospodarczej lub odbytego stażu, jeżeli charakter spełnia wymagania programu praktyki. Warunkiem zaliczenia praktyki jest złożenie do dziekana stosownych dokumentów potwierdzających kwalifikacje zawodowe/ zakres prowadzonej działalności gospodarczej okres zatrudnienia, lub potwierdzenie zrealizowania stażu. Zaliczenie praktyki realizowanej za granicą wymaga dostarczenia przez studenta oryginałów dokumentów potwierdzających zgodność z programem praktyk oraz tłumaczenia tych dokumentów na język polski przez tłumacza przysięgłego. Weryfikacja efektów kształcenia uzyskanych w wyniku odbycia studenckich praktyk zawodowych odbywa się na dwóch poziomach: uczelnianym i pracodawcy/placówki przyjmującej praktykanta. Opinia pracodawcy/placówki przyjmującej, jako bezpośrednio prowadzącego praktyki jest najważniejsza i ma znaczący wpływ zarówno na proces zaliczenia praktyki, jak i na element procesu dyplomowania i zakończenia studiów.

Warunki realizacji programu studiów:

25. Minimum kadrowe (z określonymi „przyporządkowaniami” poszczególnych osób do dyscyplin naukowych i obszarów kształcenia):

ZAŁĄCZNIK NR 8

Wyjaśnienia i uzasadnienia:

26. **Sposób wykorzystania wzorców międzynarodowych:** opracowując program kształcenia wykorzystano następujące wzorce międzynarodowe:

- Deklarację Bolońską z dnia 19 czerwca 1999 r., czyli dokument zawierający zadania prowadzące do zbliżenia systemów szkolnictwa wyższego krajów

europejskich, którego głównym celem było stworzenie Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego. Sposób wykorzystania tego dokumentu polega na: powszechnym stosowaniu systemu punktów kredytowych ECTS, zwiększeniu poziomu jakości kształcenia- wprowadzenie WSZJK, zintegrowaniu programów nauczania z potrzebami rynku pracy, dostrzeganiu wymiaru społecznego kształcenia poprzez nawiązywanie współpracy naukowo – dydaktycznej z organami administracji samorządowej, a także z korporacjami prawniczymi, wpojeniu absolwentom potrzeby uczenia się przez całe życie,

- Program Erasmus w zakresie propagowania i ułatwieniu wymiany studentów Uczelni z uczelniami krajów Unii Europejskiej.

27. **Sposób uwzględnienia wyników monitorowania karier absolwentów:** Uczelnia system monitorowania karier absolwentów wprowadziła w 2012 r. Jest on obowiązujący od roku akademickiego 2012/2013. Uczelnia podjęła decyzję o przeprowadzaniu badań losów zawodowych absolwentów w trzy i pięć lata po ukończeniu studiów przez absolwenta. Ankieta jest wysłana do każdego absolwenta danego rocznika. Istotą zadawanych pytań jest próba uchwycenia wpływu okresu studiów w Uczelni na obecną sytuację absolwenta na rynku pracy. Pytania kwestionariusza dzielą się na kilka grup i dotyczą: oceny aktywności akademickiej i zawodowej w okresie studiów, oceny uczelni pod kątem infrastruktury, obsługi administracyjnej, oferty dydaktycznej i kontaktów z kadrą naukową, sposobów i długości okresu związanego z poszukiwaniem zatrudnienia, obecnej sytuacji zawodowej, satysfakcji z wykonywanej pracy, a także oceny kompetencji zdobytych w czasie studiów i ich przydatności. Wyniki badania w postaci raportów są przekazywane władzom uczelni. Decyzję o sposobach wykorzystania wyników badania podejmują: kanclerz w zakresie kontroli jakości oferty dydaktycznej i usług oferowanych przez jednostki administracji uczelnianej natomiast dziekani wydziałów w zakresie metod wykorzystywanych w pracy ze studentami.
28. **Sposób uwzględnienia wyników analizy zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy:** zakładane efekty kształcenia nastawione są na elastyczne reagowanie na zmiany na rynku pracy. Efekty kształcenia są tak skonstruowane, aby absolwent posiadał możliwości podjęcia pracy zarówno w przedsiębiorstwach, w administracji samorządowej jak i w sektorze prywatnym. Istotne jest także, aby absolwent miał podstawowe przygotowanie do podjęcia własnej działalności gospodarczej. Zbieżność zakładanych efektów kształcenia na kierunku studiów *gospodarka przestrzenna* z potrzebami rynku pracy polega na:
- wyposażeniu absolwentów kierunku w kompetencje inżynierskie pozwalające obejmować typowe stanowiska inżynierskie na średnim szczeblu o charakterze pomocniczym i/lub częściowo samodzielnym wobec podmiotów decyzyjnych w różnych rodzajach administracji samorządowej – czy obszarze przedsiębiorczości prywatnej,
  - dostosowywanie treści kształcenia do wymagań potencjalnych pracodawców dla absolwentów kierunku,
  - uzyskania przez absolwentów możliwości do dalszego kształcenia na studiach II stopnia lub podyplomowych.
29. **Udokumentowanie – dla studiów stacjonarnych – ze co najmniej połowa programu kształcenia jest realizowana w postaci zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich:** liczba zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich została obliczona metodą zaczerpniętą z: A. Kraśniewski, „Jak przygotowywać programy kształcenia zgodnie z wymaganiami wynikającymi z Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego?” (str. 76). Współczynnik S jest sumą wartości analogicznych wskaźników określonych dla wszystkich modułów kształcenia składających się na ten program kształcenia. Wartość wskaźnika określającego, jaka część programu kształcenia jest realizowana w postaci zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich, wyznaczamy dzieląc S przez liczbę punktów ECTS przyporządkowanych rozpatrywanemu programowi kształcenia. Zgodnie z kartami modułów sumaryczny współczynnik S wynosi 88. Zatem 50% zajęć wymaga bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich.

[Współczynnik „S” wynosi: 240 ECTS – 15 ECTS za praktykę – 14 ECTS za przygotowanie pracy dyplomowej i złożenie egzaminu dyplomowego = 211 ECTS / 240 = 0,88]

30. Udokumentowanie, że program studiów umożliwia studentowi wybór modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym, niż 30% punktów ECTS: program studiów na kierunku *gospodarka przestrzenna* umożliwia wybór modułów kształcenia na poziomie 30% punktów ECTS. Student decyduje o wyborze modułu kształcenia uzupełniającego i, w tym tematyki seminarium inżynierskiego.

[240 ECTS = 100%; 73 ECTS za przedmioty do wyboru wynosi 30,42%].

31. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia (WSZJK) uwzględniający działania na rzecz doskonalenia programu kształcenia na prowadzonym kierunku studiów:

W swoim działaniu WSliZ kieruje się polityką Total Quality Management tj. zarządzania przez jakość. Generalnym celem polityki jakości Wyższej Szkoły Infrastruktury i Zarządzania w Warszawie jest osiągnięcie takiej pożądanej jakości, która będzie źródłem satysfakcji klientów, partnerów i pracowników Uczelni. Jakość w Wyższej Szkole Infrastruktury i Zarządzania w Warszawie jest priorytetem, źródłem wysokiego prestiżu Uczelni i jej absolwentów wśród pracodawców oraz środowiska akademickiego. Jakość kształcenia dotyczy w równej mierze wyników kształcenia i rozwoju każdego studenta, podnoszenia poziomu jakości pracy uczelni i procesu kształcenia oraz spełnienia krajowych i międzynarodowych standardów nauczania.

Od roku 2007, a więc od chwili powołania uchwałą Senatu nr 10/2007 wewnętrznej Komisja ds. Jakości Kształcenia Wyższa Szkoła Infrastruktury i Zarządzania prowadzi projakościowe działania w ramach funkcjonującego na uczelni wewnętrznego systemu zapewnienia jakości. Sam proces opracowania, a następnie wdrażania polityki wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oparty o filozofie TQM, do którego należy: podnoszenie jakości kształcenia, stałe monitorowanie procesu edukacyjnego, opracowywanie procedur oceny metod i warunków kształcenia, tworzenie programów studiów zgodnych z obowiązującymi standardami kształcenia i KRK, stosowanie jasnych kryteriów oceniania studentów, stosowania systemu informacyjnego należy do procesów ciągłych i poddających się nieustannemu przeglądowi swojej funkcjonalności.

Ponieważ doskonalenie uczelnianego systemu jakości opiera się na: planowaniu, wykonaniu, sprawdzaniu i korygowaniu jego działalności w grudniu 2011 uaktualniono jego zakres

Do zakres działań Systemu należą:

1. monitoring standardów akademickich, w szczególności analiza zgodności opracowanych efektów kształcenia z Krajowymi Ramami Kwalifikacyjnymi dla Szkolnictwa Wyższego,
2. ocena jakości i warunków procesu nauczania (zajęć dydaktycznych),
3. ocena warunków socjalnych studentów,
4. ocena Systemu Informacyjnego i procesu publikacji informacji stanowiącego jego element składowy.
5. analiza systemu oceny osiągnięć studentów,
6. analiza losów zawodowych absolwentów WSliZ oraz ich opinii odnośnie przygotowania merytorycznego i praktycznego do pracy zawodowej,
7. analiza programów i efektów realizacji Studenckich Praktyk Zawodowych,
8. analiza oceny doboru kadry naukowo - dydaktycznej,
9. ocena tematyki i jakości prac dyplomowych,

Polityka systemu zapewniania jakości narzuca stosowanie jasnych zasad weryfikacji wiedzy i oceny studentów, które znacznie wcześniej zostały sformułowane w rozdziale III regulaminu studiów WSliZ. Komisja ds. Jakości Kształcenia wskazuje na stosowanie

określonych procedur w tej ocenie m.in.: oceny studentów powinny być formułowane przez osoby kompetentne rozumiejące role oceniania, ocena studenta powinna uwzględniać wszelkie dopuszczalne konsekwencje przepisów egzaminacyjnych, same procedury oceny powinny być wyposażone w przepisy dot. nieobecności, bądź choroby studenta i innych okoliczności łagodzących, a przede wszystkim winny być skonstruowane adekwatnie do zamierzonych efektów kształcenia. Stworzona w marcu 2012 r. przez Komisję ds. Jakości Kształcenia procedura oceny studentów podlegać będzie nieustannemu przeglądowi pod kątem zapewnienia jednolitych, powtarzalnych sposobów oceny studenta w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Niezaprzeczalnie ważnym kryterium spełnienia warunków koniecznych do zapewnienia jakości kształcenia są metody gwarantujące, aby kadra dydaktyczna dysponowała odpowiednimi kwalifikacjami i kompetencjami w zakresie wykładanego przedmiotu. W związku z powyższym procedury rekrutacji zostały zapisane w dokumencie określającym dobór kadry akademickiej WSiIZ

W sposób ciągły na uczelni prowadzona jest weryfikacja kadry akademickiej, która polega na bieżącej ocenie prowadzonych zajęć zgodnie z zasadą odpowiedzialności prowadzącego za przedmiot. Realizacja przyjętego założenia jest monitorowana przy użyciu narzędzi weryfikujących – hospitacji. Ocena kadry dydaktycznej jest niejako dopełniana poprzez anonimową ankietyzację zajęć wypełnianą przez studentów każdego kierunku dwa razy w roku akademickim odpowiednio w semestrze zimowym i letnim.

Ankiety oceny studenckiej oraz protokoły hospitacji zajęć są jedynie jednym z aspektów określających jakości nauczania. Stanowi o nich również ocena programów nauczania w odniesieniu do oczekiwanych efektów kształcenia. Właściwa realizacja efektów kształcenia jest widoczna w opiniach zwrotnych pracodawców i przedstawicieli rynku, z którymi WSiIZ podpisała umowy o współpracy odnośnie realizacji praktyk zawodowych. Informacje pozyskane na podstawie zaświadczeń o odbyciu praktyki, opinii i rekomendacji uwag do programu kształcenia pokazują czy studenci danego kierunku są przygotowani do podjęcia pracy zawodowej zgodnej ze swoją ścieżką kariery.

Dodatkowa właściwa realizacja polityki poszczególnych założeń systemu jakości obliguje Wyższą Szkołę Infrastruktury i Zarządzania do opracowania i rozwijania systemu informacyjnego, który pracuje w oparciu o konkretne działania, a także do odpowiedniej formy publikowania informacji w formie dokumentów uczelni dostępnych dla studentów, ogłoszeń umieszczanych i wciąż aktualizowanych w gablotach, a także na stronie internetowej uczelni: www.wsiiz.pl do której dostęp jest opatrzony hasłem. W ten sposób Wyższa Szkoła Infrastruktury i Zarządzania w Warszawie spełnia jeden z podstawowych atrybutów instytucji społecznego zaufania, jakim jest jasność i klarowność funkcjonowania i prowadzenia kształcenia w poszczególnych jednostkach organizacyjnych.

Koncepcja kształcenia

32. **Opis koncepcji kształcenia na kierunku gospodarka przestrzenna:**
ZAŁĄCZNIK NR 9

Zmiana punktów ECTS w nowym programie studiów w stosunku do programu obowiązującego na kierunku studiów *gospodarka przestrzenna* w roku akademickim 2014/2015, a w tym nakładów pracy studenta.